

OULUN KAUPUNGIN VAMMAISNEUVOSTO

Oulun kaupungin vammaisneuvoston kokous 6/2018

Pöytäkirja

Aika: pe 8.6.2018 klo 12.00-14.45

Paikka: Caritas-Säätiö, Kapellimestarinkatu 2

Jäsenet

Lasse Jalonen, puheenjohtaja, Pohjois-Pohjanmaan Näkövammaiset ry

Jorma Inkamo, Oulun Reumayhdistys ry

Hilkka Nivukoski, Oulun Seudun Hengitysyhdistys ry

Kaisu Rundelin, Oulun Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry

Satu Syrjälä, Oulun Invalidien Yhdistys ry -poissa

Juhani Uhlgren, Hyvän mielen talo ry

Sinikka Vuoti, Oulun kehitysvammaisten tuki ry

Tuija Kemppainen, Oulun kaupunki/sivistys ja kulttuuripalvelut -poissa

Merja Peteri, Oulun kaupunki/sivistys ja kulttuuripalvelut

Raimo Ojanlatva, Oulun kaupunki/hyvinvointipalvelut -poissa

Jaana Potkonen, Oulun kaupunki/sivistys ja kulttuuripalvelut -poissa

Lyly Rajala, kaupunginhallitus

Ari Vanttaja, Oulun kaupunki/yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut -poissa

Esteettömyyskoordinaattori Jaana Solasvuo

Kutsuttu asiantuntija Lauri Louhivirta -poissa

Esittelijä Pasi Laukka

Asiantuntijasihteeri Merja Niemelä

Anne Filali,

liiketoimintajohtaja, vammaispalvelut,

Caritas-Säätiö

Jani Ronkainen,

projektipäällikkö, Duunista totta -hanke,

Caritas-Säätiö

Tapio Kangas,

hallintopäällikkö, hyvinvointipalvelut,

Oulun kaupunki

Miia Ahlroth,

sosiaalityön asiantuntija, hyvinvointipalvelut,

Oulun kaupunki

Riku Hämeenniemi,

logistikko, yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut,
Oulun kaupunki

64 § Kokouksen avaus

Kokous avattiin klo 12.09.

65 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä muutos vammaisneuvoston kokoonpanoon

Merkittiin tiedoksi yhdyskuntajohtaja Matti Matinheikin päätös 1.6.2018 esteettömyyskoordinaattori Jaana Solasvuon nimeämisestä vammaisneuvoston jäseneksi Ari Vanttajan tilalle.

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

66 § Asialistan hyväksyminen

Päätettiin lisätä asialistan kohdaksi 72 § esteettömyyskoordinaattori Jaana Solasvuon ja vammaisneuvoston lausunto OAMK:n ja Oulun yliopiston yhteiskampuksen esteettömyydestä.

67 § Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen Tiedoksi työvaliokunnan kokousmuistio

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja ja merkittiin tiedoksi työvaliokunnan kokousmuistio.

Uuden toimintatavan mukaisesti lisätään jatkossa lausunnot esittelykokouksen jälkeisen pöytäkirjan liitteeksi.

68 § Työvaliokunnan seuraava kokous

Työvaliokunnan seuraava kokous on ma 18.6.2018 klo 9.00.

69 § Duunista totta -hankkeen esittely, projektipäällikkö Jani Ronkainen ja liiketoimintajohtaja Anne Filali, Caritas-Säätiö

Duunista totta on Euroopan Sosiaalirahaston (ESR) ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen sekä Caritas-Säätiön rahoittama hanke, jonka kokonaiskustannusarvio on 380 000 €. Yhteistyökumppaneita ovat Oulun ja Rovaniemen TE-toimistot ja työllisyyspalvelut sekä Oulun kehitysvammaisten Tukiyhdistys. Hankkeen toteutusaika on 1.3.2018–31.12.2020.

Tavoitteena on työllistää työsopimusperustaisesti vammaisia henkilöitä Oulussa ja Rovaniemellä sekä lisätä työnantajien ja vammaisten tietoisuutta vammaisen henkilön työmahdollisuuksista. Pitkäaikaisena tavoitteena on

vammaisten henkilöiden työllistyminen palkkasuhteiseen työhön ja työllistymisen ohjauspalvelun ja työhönvalmennuspalvelun jatkuminen.

70 § Vammaispalvelulain ja sosiaalihoitolain mukaisten kuljetuspalveluiden hankinnan tulos, toimeenpano sekä kuljettajien koulutus, Tapio Kangas, hyvinvointipalvelut, Mia Ahlroth, hyvinvointipalvelut ja Riku Hämeenniemi, yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

Oulun kaupunki on kilpailuttanut vammaisten yö- ja viikonloppuajaisen kuljetuspalvelun sekä päiväajaiset ns. ylivuotokuljetukset. Tarjouksia pyydettiin kolmelle alueelle: Kanta-Oulu-Oulunsalo, Haukipudas ja Yli-Ikiiminki-Ylikiiminki.

Valittujen yritysten kuljettajille järjestetään yhteistyössä vammaisneuvoston kanssa koulutus, jossa keskitytään asiakkaan huomioimiseen vpl- ja shl-kyytien käytännön toteuttamisessa.

71 § Technopolis-toimistotalon laajennushanke Oulun keskustassa Uusikatu 52 (564-3-18-5)

Esteettömyyskoordinaattori Jaana Solasvuo esitteli Technopolis-toimistotalon laajennushanketta.

Esteettömyyskoordinaattori ja työvaliokunta laativat lausunnon hankkeen esteettömyydestä.

72 § Esteettömyyskoordinaattorin ja vammaisneuvoston lausunto OAMK:n ja Oulun yliopiston yhteiskampushankkeen esteettömyydestä

Esteettömyyskoordinaattori Jaana Solasvuon laatima lausunto yhteiskampushankkeen esteettömyydestä on tämän pöytäkirjan liitteenä. Vammaisneuvosto yhtyy lausuntoon.

73 § Palvelualueiden asiat

-

74 § Vammaisneuvoston kokoukset syksyllä 2018

Seuraava vammaisneuvoston kokous on 21.8. klo 9.00, nvh 142, Oulu10. Muiden kokousten ajankohdista päätetään myöhemmin.

75 § Muut esille tulevat asiat

Jaana Solasvuo toi esille seuraavat asiat:

Invalidiliiton pääjohtaja Petri Pohjonen ja Espoon kaupunginjohtaja Jukka Mäkelä ovat haastaneet Oulun kaupungin ehdottamaan kaupungin hyvää esteettömyystekoa.

Hyvä esteettömyysteko voi olla jo olemassa oleva asia tai idea sellaiseksi. Parhaat esteettömyysteot julkistetaan Invalidiliiton juhlaseminaarissa **15. marraskuuta**.

Vammaisneuvosto ottaa vastaan ehdotuksia 31.7.2018 saakka.

Celia:n saavutettavuuskoulutus on järjestetty kaupungin henkilöstölle 7.6.2018.

Jaana Solasvuo järjestää vammaisneuvostolle syksyllä esteettömyyskoulutusta.

Valtakunnallisia vammaisneuvostopäiviä valmistellaan VANE:ssa.

Ympäristöministeriö vierailee Oulussa 20.9.2018. Tapaamisessa tarkastellaan uuden esteettömyysasetuksen soveltamista.

76 § Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 14.45.

Merja Niemelä
asiantuntijasihteer

Lasse Jalonen
Vammaisneuvoston puheenjohtaja

LIITE

Esteettömyyslausunto

25.5.2018

Oamk Linnanmaa

Muutos- ja peruskorjausluvan rakennuslupa on 564-2018-326

Esteettömyyssuunnitelma 16.4.2018

Jaana Solasvuo

Esteettömyyskoordinaattori

Oulun kaupunki

Lausunto: puoltava

Tässä lausunnossa otetaan kantaa arkkitehtitoimisto Helamaa & Heiskasen laatimaan, 16.4.2018 päivättyyn Oulun ammattikorkeakoulun Linnanmaan esteettömyyssuunnitelman. Hanke on korjausrakentamiskohde, joka suunnitellaan ja rakennetaan design & build-konseptin mukaisesti.

Hankkeen yhdeksi yleiseksi tavoitteeksi mainitaan esteettömyyden toteutuminen. Esteettömyyden toteuttaminen vaatii esteettömyysmääräysten mukaisten minimimääräysten ylittämistä sekä johdonmukaista, pikkutarkkaa suunnittelua. Tämä taas vaatii toteutuakseen rakentamisen edetessä päivitettäviä suunnitelmia, sillä esteettömyyden toteutumista ei voi esittää vain rakennusluvan mukaisissa pohjakuvissa. Jatkossa on esitettävä tarkennetut esteettömyyssuunnitelmat, joiden mukaan korjauksia toteutetaan. Esteettömyyssuunnitelmat koskevat sekä rakennusta että sen piha-aluetta.

Esteettömyyden toteutuminen edellyttää paitsi rakentamisen esteettömyyttä, niin myös mm. hankittavien koneiden, laitteiden, välineiden ja kalusteiden esteettömyyttä. Rakentamisen aikaiseen esteettömyyteen tulee kiinnittää huomiota myös itse työmaalla, jolloin käytössä on esimerkiksi väliaikaisia kulkuväyliä ja kiertoteitä. Tällöinkin esimerkiksi opastamisen tulee johdonmukaista ja selkeää, kulkureittien esteettömyyteen ja vaikkapa esteettömien autopaikkojen sijaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Lausunnon liitteessä on esitetty tarkentavia ehtoja Helamaa & Heiskasen esteettömyyssuunnitelmaan.

liite 1/1

Esteettömät autopaikat

Esteettömät autopaikat tulee sijoittaa mahdollisimman lähelle sisäänkäyntejä. Nyt osa selvityksessä osoitetuista esteettömistä autopaikoista sijaitsee jopa 30 metrin päässä sisäänkäynnistä. Tavoitteena on alle 10 metriä.

Oulussa talvi ja keliolosuhteet ovat pitkään hankalat. Pitkä matka esteettömältä autopaikalta hankaloittaa tai saattaa jopa estää liikunta- ja toimintarajoitteisen pääsyn ulko-ovelle. Esteettömien autopaikkojen määrää ja riittävyttä tulee suunnittelun edetessä arvioida. Tästä hankkeesta erillisenä on ns. pallopihan kunnostushanke, jolla on vaikutusta esteettömien autopaikkojen sijoittamiseen.

Rakentamisen aikana ja lopullisten toimintojen sijoittumisen varmistuttua tulee varmistaa, että esteettömät autopaikat ja niiden määrät ovat riittäviä ja tarkoituksenmukaisesti sijoittuneita. Esimerkiksi jonkin rakennuksen osan iltakäyttö saattaa olla päiväkäyttöä vilkkaampaa ja joitain rakennuksen sisäänkäyntejä saatetaan ajoittain pitää suljettuina.

Suurimmat sallitut kaltevuudet autopaikoilla ja niiltä ulko-ovelle johtavilla väylillä ovat sivuttaissuunnassa 2% ja pitkittäissuunnassa 5% aina kun se on mahdollista. Autopaikat tulee merkitä määräysten mukaan.

Ulko-ovet

Rakennusten ulko-ovien ja niille johtavien väylien tulee olla esteettömiä. Ulko-ovien tulee erottua selkeästi rakennuksen julkisivusta, esimerkiksi väri tai valaistus auttaa tässä tavoitteessa. Automaattisten ovenavauslaitteiden valinnassa tulee huomioida oven käyttö ja käyttäjämäärä. Ovenavauslaitteet tulee sijoittaa väriykseltään kontrastiselle alustalle. Laitteiden tulee olla kooltaan ja väriykseltään sellaisia, että niitä on helppo käyttää. Valaistuksella tulee huolehtia, että kytkimet yms. ovat hyvin valaistut eikä niiden kohdille muodostu käyttöä estäviä tai haittaavia varjoja. Ovipuhelimet ja merkinantolaitteet tulee toteuttaa äänimerkkien lisäksi myös visuaalisina sekä tuntoaistiin perustuvina merkkeinä. Ovien eteen tulee tarvittaessa sijoittaa näkövammaisille tarkoitettu äänimajakka. Ovien tulee pysyä auki min. 25 sekuntia. Olemassa olevat luiskat ja portaat tulee kunnostaa määräysten mukaisiksi.

Valaistus

Valaistuksen tulee olla riittävää ja häikäisemätöntä. Valaistus ei saa olla pistemäistä, se ei myöskään saa aiheuttaa heijastuksia.

Induktiosilmukat tai vastaavat äänensiirtojärjestelmät

Selvityksessä induktiosilmukat ja vastaavat äänensiirtojärjestelmät on osoitettu puutteellisesti. Määräysten mukaan induktiosilmukka tai vastaava äänensiirtojärjestelmä tulee olla katsomossa, auditoriossa, juhla-, kokous- tai ravintolasalissa, opetustilassa tai vastaavassa kokoontumistilassa sekä yleisön palvelutilassa, jos niissä on äänentoistojärjestelmä. Induktiosilmukat tulee testata ja tarkistaa. Induktiosilmukat tulee varustaa opasteilla ja kuuluvuuskartoilla.

Suunnittelun perusteina tulee käyttää ja lopputarkastuksessa tulee noudattaa säädöskokoelmia:

- Suomen Rakentamismääräyskokoelma, F1, Esteetön Rakennus, 2005, kappale 3.3.
- Rakennusten akustinen luokitus; SFS 5907
- Induktiosilmukan toiminnallinen laatu; IEC 60118-4 (SFS-EN 60118-4, 2015-04-27)

Äänensiirtojärjestelmän kohdalla on huomioitava signaalin ylikuulumisen, luottamuksellisuusvaatimukseen ja häiriöttömään signaalin vastaanottoon liittyen läheisten tilojen käyttötarkoitus ja tekninen varustus.

liite 1/2

Induktiosilmukoiden osalta lopputarkastus tulee tehdä SFS-EN 60118-4 standardissa määriteltyjä menetelmiä ja hyväksymiskriteereitä noudattaen ja tilat on merkittävä tässä standardissa määrittelyllä tavalla.

Silmukka-asetusten kohdalla käytetään silmukan kuuluvuusalueen tarkasti rajaavia silmukkarakenteita, ellei jonkin tilan kohdalla ole erityisen painavia syitä tästä poikkeavan ratkaisun käyttämiseen. Tällöin ne eivät rajoita tarpeettomasti näiden tilojen ja niiden lähellä olevien tilojen käyttötarkoituksen myöhempiä muutoksia.

Opasteet

Opastesuunnitelma auttaa suunnittelemaan johdonmukaisen opastuksen. Opastesuunnitelma on sovittu toimitettavaksi myöhemmin.

Opasteiden tulee olla koho- ja pistekirjoitusta sekä symboleja. Tärkeitä ovat värit, kontrastit, fontit ja niiden koko, opasteiden sijoittelu ja opasteiden jatkuvuus. Opasteiden tulee huomioida myös näkö- ja kuulovammaiset. Opasteita ovat mm. näkövammaisia ohjaavat listat, jolloin jo esim. lattiamateriaaleja valittaessa listojen asennettavuus tulee huomioida. Huomattakoon, että esimerkiksi pukukaappien numeroinnissa ja avaimenperissä jne. olevat tunnisteet kuuluvat opastamiseen.

Opasteet kiinnitetään aina ovien aukeavalle puolelle, ei oviin.

Portaat ja luiskat

Portaiden nousuissa tulee käyttää kontrastireunoja. Käsijohteiden tulee olla riittävän pitkät ja kahdella tasolla, 700 mm ja 900 mm. Käsijohteen rakenteen on oltava sellainen, että siitä saa tukevan otteen ja kättä voi liu`uttaa otetta irrottamatta. Käsijohteen värityksen tulee olla kontrastinen ympäristöön nähden. Portaat ja luiskat tulee valaista niin että niiden havaitseminen on helppoa. Varoittava materiaali ennen porrasta ja luiskaa auttaa havaitsemaan portaan. Luiskista niin kuin portaistakin tulee toimittaa yksityiskohtaiset suunnitelmat.

Hissit ja nostolaitteet

Rakennukseen ei hankita uusia hissejä. Hissit tulee kuitenkin mahdollisuuksien mukaan varustaa mahdollisimman esteettömiksi. Kohonäppäimet, äänimajakat ja induktiosilmukat kuuluvat esteettömän hissien varustuksiin.

Suunnitelmissa auditoriotilaan on osoitettu nostin tai vaihtoehtoisesti luiska. Jos valitaan nostin, sen kantokyvyn tulee olla min. 300 kg.

Auditoriot ja isot kokoustilat

Esteettämiä istumapaikkoja tulee osoittaa isoissa auditorioissa eri puolille salia. Jos auditorioissa

on kalteva lattiataso, sen kaltevuudet tulee ilmoittaa. Esteetön pääsy tulee olla myös esiintymislavalle sekä puhujapönttöön.

WC-ja sosiaalitylat

Esteettömien wc-tilojen tulee olla käytettävissä riittävän lyhyen matkan päässä rakennuksen eri osissa. Tämä on huomioitava toimintojen vaihtuessa tai iltakäytön lukituksen sulkiessa rakennuksen eri osia. WC-tilojen tulee sijaita myös niin, että ne ovat riippumattomia liikunta- tai toimintaesteisen avustaja sukupuolesta. Tarkat suunnitelmat wc- tiloista ja niiden kaikista varusteista tulee toimittaa myöhemmässä suunnitteluvaiheessa.

Hälytyksen tulee toimia myös kuulovammaiselle. WC:n lukon oltava helposti käytettävä. Tukikahva oven ulkopuolella on tarpeeton.

liite 1/3

Pinnat ja materiaalit

Valittavien pintamateriaalien tulee olla heijastamattomia. Materiaaleissa ja pinnoissa tulee käyttää värejä, jotka auttavat hahmottamaan tiloja: seinien on erotuttava lattiosta, oviaukkojen seinistä, WC-kalusteiden WC-tilasta ja kalusteiden ympäristöstään jne. Luonnollisesti tämä koskee myös ulko-alueita, joilla pihakalusteiden ja- varusteiden tulee selkeästi erottua ympäristöstään.

Kulkuväylät

Kulkuväylien on oltava ohjaavia: valaistus, värytys tai ohjaavat listat valitaan kulloiseenkin tarkoitukseen. Pintojen tulee olla tasaisia, kovia ja märkänäkin luistamattomia. 5 mm:n rako on suurin sallittu väli esim. laatoitusta käytettäessä ja huomioitava esim. sadevesikaivojen ym. asennuksissa.

Alla olevan linkin ohje sovellettavissa hankkeen suunnitteluun

https://www.hel.fi/static/hki4all/kirjasto/Opas_esteettomyys_kouluissa.pdf